

OSMANLI BANKASI'NIN TARİHÇE VE MİMARİSİ

Ali Murat AKTEMUR*

Özet

İstanbul Galata'da günümüzde Osmanlı Bankası ve Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası'nın faaliyet gösterdiği bu yapılar, Voyvoda Caddesi üzerinde haklarında en fazla bilgiye sahip olunan yanyana iki binadır. Mimar Alexandre Vallaury'nin tasarladığı bu iki binanın inşaatı, 1892'de tamamlanmış, aynı yılın 27 Mayıs günü ihtişamlı bir törenle hizmete açılmıştır. 1998 yılına kadar Osmanlı Bankası'nın Genel Müdürlük binası olarak kullanılmıştır. Bugün ise Osmanlı Bankası Bankacılık ve Finans Tarihi Araştırma ve Belge Merkezi olarak hizmet vermektedir. Tütün Rejisi tarafından kullanılan ikizi durumundaki komşu bina ise, 1925 yılına kadar bu şirketin elinde kalmış, aynı yılın Haziran ayında ise, Rejiye Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tarafından el konulmasıyla birlikte Tütün İhisarı İdaresi'ne geçmiştir. Nihayet 1934 yılında Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası tarafından satın alınarak günümüze kadar Merkez Bankası'nın İstanbul Şubesi olarak faaliyet göstermiştir.

Bu binaların en çarpıcı özelliklerinden biri, Beyoğlu'na bakan kuzey cephenin neoklasik üslupta olması, Haliç'e İstanbul'a bakan cephenin ise yer yer orientalist unsurlar içermesidir. Vallaury bu uygulamayla, Osmanlı Bankası'nın batı ile doğu arasındaki konumunu mimari bir dille vurgulamaya çalışmıştır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Bankası, Alexandre Vallaury, Mimar, Finans Tarihi, Voyvoda Caddesi

Short History And Architectural Of Ottoman Bank

Abstract

These two buildings used by the Ottoman Bank and the Central Bank of the Republic of Turkey are the two best-documented buildings located on Voyvoda Street in İstanbul. The Project was entrusted to the architect, Alexandre Vallaury, and construction of the twin buildings was completed by 1892. Today, it is the

* Uzman Sanat Tarihçi, Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Öğretim Elemanı. Uzman Mimar İ. Umut KUKARACI ve Sanat Tarihçisi Muhammet ARSLAN'a Teşekkür ederim.

bank's Karaköy branch and hosts the Ottoman Bank Banking and financial History Research and Documentation Centre. The neighboring twin building of the Tobacco Regie Administration was the headquarters of the Regie until June of 1925, when all Regie property, including its head Office, was seized by the government of the Republic of Turkey. The building was then transferred to the newly established State Tobacco Monoply, and in 1933, to the State Monopolies. It was purchased for the sum of 400.000 Liras from the State Monopolies by the Central Bank of the Republic of Turkey in 1934, and has served as the İstanbul branch of the Central Bank ever since.

One of the most striking characteristics of these buildings is that their façade facing Beyoğlu-Pera is in the neoclassical style, while their rear façade, facing the Golden Horn and old İstanbul shows orientalist elements. Vallauray was using architectural language to express the East-West dualism of these two institutions.

Key Words: Ottoman Bank, Alexandre Vallauray, Architect, History of Financial, Voyvoda Street

İstanbul'un **Beyoğlu İlçesi** sınırlarındaki **Galata Sempti**'nde, günümüzde **Bankalar Caddesi** olarak bilinen **Voyvoda Caddesi**'nde yer alan Osmanlı Bankası'nın zengin bir tarihi geçmişi vardır¹.

¹ E. ELDEM, **135 Yıllık Bir Hazine Osmanlı Bankası Arşivinde Tarihten İzler**, İstanbul 1997, s.23-55.; Bkz. E. ELDEM, **Banque Impériale Ottomane**, İstanbul 1994.; E. ELDEM, "Osmanlı Bankası Arşiv ve Tasnif Çalışmaları Hakkında Bir Sunuş", **Toplum ve Ekonomi III**, İstanbul 1992, s.5-12.; V. ELDEM, **Osmanlı İmparatorluğu'nun İktisadi Şartları Hakkında Bir Tetkik**, İstanbul 1970.; A. AKYILDIZ, **Osmanlı Finans Sisteminde Dönüm Noktası (Kağıt Para ve Sosyo-Ekonomik Etkileri)**, İstanbul 1996.; A. AUTHEMAN, **La Banque Impériale Ottomane**, Paris 1996.; A. AUTHEMAN, **Osmanlı Bankasının Tarihçesi**, İstanbul 1988.; D. C. BLAISDELL, **European Financial Control in the Otoman Empire**, New York 1929.; A. DU VELAY, **Essai sur l'histoire Financière de la Turquie**, Paris 1903.; H. KAZGAN, **Galata Bankerleri**, İstanbul 1991.; E. KIRAY, **Osmanlı'da Ekonomik Yapı ve Dış Borçlar**, İstanbul 1995.; C. MORAWITZ, **Les Finances de la Turquie**, Paris 1902.; İ. ORFAYLI, **İmparatorluğun En Uzun Yüzyılı**, İstanbul 1987.; A. OSMANOĞLU, **Babam Sultan Abdülhamid (Hatıralarım)**, Ankara 1984.; Ş. PAMUK, **Osmanlı Ekonomisinde Bağımlılık ve Büyüme 1820-1913**, İstanbul 1994.; J. THOBIE, **Intérêts et Impérialisme Français Dans l'Empire Otoman (1895-1914)**, Paris 1977.; N. YILDIRAN, "Dış Borçlanmada 33 Yıllık Birlikte ve Doğu-Batı Ekseninde Bir İkiz Bina: Tütün Rejisi ve Bank-ı Osmani-i Şahane", **Osman Hamdi Bey ve Dönemi**, İstanbul 1993, s.41-53.; A. NASIR, **Türk Mimarlığında Yabancı Mimarlar**, (İ.T.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü Basılmamış Doktora Tezi), İstanbul 1991.; M.

Osmanlı Devleti'nin mali kaynak yetersizliğini gidermek ve devlet gelirlerini bir nizama koymak gibi ihtiyaçlar Osmanlı Bankası'nın kurulmasını gerekli kılmıştır. Osmanlı Bankası'nın kuruluş aşamasında, üç ciddi proje ortaya sürülmüştür. Bunlardan ilki **Rothschild**'in projesi olup, Osmanlı Devleti'nce Rothschild'in gücü göz önünde bulundurularak reddedilmiştir². İkinci önemli proje Paris merkezli finans gruplarınca düşünülmüştür. **Péreire Kardeşler** ve **Credit Mobilier** grubunun tekliflerine dayanan söz konusu projeye göre, kurulacak olan **Banque Ottomone** (Osmanlı Bankası), hem emisyon müessesesi olacak, hem de ticaret ve iş bankacılığı işlevlerini üstlenecek, böylece Osmanlı Devleti'nin Tanzimat ile giriştiği çağdaşlaşma hamlesinin mali cephesini oluşturacaktır³. **Henry Layard** ve **Glyn Mills and Co. Bankası**'nın oluşturduğu Londra merkezli üçüncü proje ise, kurulacak Ottoman Bank (Osmanlı Bankası) isimli kuruluşu sadece bir ticari banka olarak düşünmektedir. İkinci ve üçüncü projeler arasındaki rekabet sonuçta, İngiliz grubunun başarısı ile nihayetlenir ve İngiliz grup, Osmanlı Hükümeti'nin prensip kabulü ile 24 Mayıs 1856'da **İngiltere Kraliçesi Victoria**'dan kuruluş iznini (Royal Charter) almıştır (Resim: 1). 500.000 İngiliz Lirası sermayesi ile Otoman Bank doğmuş, 13 Haziran 1856'da ise Galata'da ticari faaliyetine başlamıştır⁴.

Ticari hayata ilk başlangıcın ardından, ekonominin gidişatına göre, çeşitli tarihlerde mukavelenelerin yenilendiği anlaşılır. 4 Şubat 1863'de, kurucuları **İngiliz** ve **Fransızlar** ile Osmanlı Hükümeti arasında yenilenen mukavelename ile Osmanlı Bankası'nın şartlarının düzeltilmesi yoluna gidilmiştir. 17 Şubat 1875'de

S. AKPOLAT, **Fransız Kökenli Levanten Mimar Alexandre Vallauray**, (Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Basılmamış Doktora Tezi), Ankara 1991.; E. ELDEM, **Bankalar Caddesi : Osmanlıdan Günümüze Voyvoda Caddesi**, İstanbul 2000.; Z. SÖNMEZ, "XIX. Yüzyıl Sonlarında Türkiye'de Mimar Sorunu ve Sanayi-i Nefise Mektebi'nin İlk Mimarlık Hocası Alexandre Vallauray", **IV. İstanbul Sanat Bayramı Sempozyumu**, İstanbul 1983, s.30-31.; **OBA**. (Osmanlı Bankası Arşivi), Hukuk İşleri Dosyaları. Osmanlı Bankası Kuruluş Mukavelenamesi Sureti, Şubat 1307/1892.

² Bkz. A. AUTHEMAN, **Osmanlı Bankasının Tarihçesi**, İstanbul 1988.; A. AKYILDIZ, **Osmanlı Finans Sisteminde Dönüm Noktası** (Kağıt Para ve Sosyo-Ekonomik Etkileri), İstanbul 1996.

³ Bkz. A. AUTHEMAN, **Osmanlı Bankasının Tarihçesi**, İstanbul 1988.; A. AKYILDIZ, **Osmanlı Finans Sisteminde Dönüm Noktası** (Kağıt Para ve Sosyo-Ekonomik Etkileri), İstanbul 1996.; E. ELDEM, **135 Yıllık Bir Hazine Osmanlı Bankası Arşivinde Tarihten İzler**, İstanbul 1997, s.23-55.; E. ELDEM, **Bankalar Caddesi : Osmanlıdan Günümüze Voyvoda Caddesi**, İstanbul 2000.

⁴ Bkz. E. ELDEM, **135 Yıllık Bir Hazine Osmanlı Bankası Arşivinde Tarihten İzler**, İstanbul 1997, s.23-55.

imzalanan yeni bir mukavelename ile, 1863 mukavelenamesinin birçok maddesi değiştirilmiş, bankanın yetkileri genişletilmiştir⁵.

Bank-ı Osmanî-i Şahane (Osmanlı Bankası)'nin inşa edildiği arazinin 1828'e kadar tarihçesini izleyebilmek mümkün değildir. Zira bu tarihe kadar söz konusu arazinin tapusunun defalarca el değiştirdiği görülmektedir.

Osmanlı Bankası 1863 yılından bugünkü binasına taşınana kadar, Galata'daki **St. Pierre Hanı**'nda faaliyetini sürdürmüştür⁶ (Resim: 2).

Osmanlı Bankası binasının inşasına yönelik ilk ciddi girişim, Osmanlı Bankası Genel Müdürü **Sir Edgar Vincent**'in 7 Şubat 1890 tarihli ve Paris komitesi üyelerinden **Théodore Berger**'ye, yeni bir merkez şube inşa etmek için Galata'da **Tütün Rejisi** tarafından satın alınmış olan bir arsanın yarısının alınması teklifini içeren mektubu olmuştur⁷.

Sir Edgar, Genel Müdür'ün teklifini, o tarihe kadar hizmet veren St. Pierre Hanı'nın köhneliğinden ve yetersizliğinden de bahsederek, Londra Komitesi üyelerinden **W. Lander**'e iletmiştir.

Sonuçta Paris ve Londra Komitelerinin 13 Şubat 1890 tarihli onayıyla, Osmanlı Bankası merkez binasının inşası kararlaştırılmıştır⁸.

Yeni binanın plan ve mimarisi **Alexandre Vallauray**⁹'nin 4 Eylül 1890 tarihli cephe çizimi ve kat planları ile şekillenmiştir¹⁰ (Çizim: 1).

⁵ Bkz. A. AUTHEMAN, **Osmanlı Bankasının Tarihçesi**, İstanbul 1988.

⁶ Bkz. A. AUTHEMAN, **Osmanlı Bankasının Tarihçesi**, İstanbul 1988.; E. ELDEM, **135 Yıllık Bir Hazine Osmanlı Bankası Arşivinde Tarihten İzler**, İstanbul 1997, s.23-55.

⁷ Bkz. A. AUTHEMAN, **Osmanlı Bankasının Tarihçesi**, İstanbul 1988.; N. YILDIRAN, "Dış Borçlanmada 33 Yıllık Birlikte ve Doğu-Batı Ekseninde Bir İkiz Bina: Tütün Rejisi ve Bank-ı Osmanî-i Şahane", **Osman Hamdi Bey ve Dönemi**, İstanbul 1993, s.41-53.

⁸ Bkz. E. ELDEM, **135 Yıllık Bir Hazine Osmanlı Bankası Arşivinde Tarihten İzler**, İstanbul 1997, s.23-55.; Bkz. E. ELDEM, **Banque Impériale Ottomane**, İstanbul 1994.; A. AUTHEMAN, **La Banque Impériale Ottomane**, Paris 1996.; N. YILDIRAN, "Dış Borçlanmada 33 Yıllık Birlikte ve Doğu-Batı Ekseninde Bir İkiz Bina: Tütün Rejisi ve Bank-ı Osmanî-i Şahane", **Osman Hamdi Bey ve Dönemi**, İstanbul 1993, s.41-53.

⁹ Fransız kökenli Alexandre Vallauray, 1850 yılında İstanbul'da doğmuş, Paris'teki eğitim yılları dışındaki bütün yaşamını geçirdiği İstanbul'da 1921 yılında ölmüştür. Mimarlık eğitimini dönemin en iyi mimarlık okulu Paris'deki Ecole de Beaux Arts (Ecole Des Beaux Arts)'da, 1870-1878 yılları arasında yapmıştır. İstanbul'daki meslek yaşamının ilk yıllarında, çeşitli resim sergilerinde, rölye ve projelerini sergilemiştir. Resim sergileri aracılığı ile, Osman Hamdi Bey ile ilişkilerini kuvvetlendiren Vallauray, 1882 yılında Sanayi-i Nefise Mektebi'nin ilk binasının tasarımını yapmış ve bu okulun Mimarlık Bölümü'nün başına getirilerek ilk fenni mimari hocası olmuştur. Vallauray, diğer yabancı mimarların aksine batı mimarlığı ile birlikte, Osmanlı mimarlığını da iyi biliyordu. Bu nedenle O'nun tasarımları batı ve doğu mimarlığının bir sentezi gibidir. O'nun başta

Bugün Osmanlı Bankası ve Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası'nın kullanmakta olduğu bu binanın inşaatı 1892'de tamamlanmıştır. 1998 yılına kadar Osmanlı Bankası'nın Genel Müdürlük binası olarak kullanılan yapı, bu tarihten beri **Garanti Bankası**'nın bünyesinde, **Osmanlı Bankası Arşiv ve Araştırma Merkezi** ve **Osmanlı Bankası Müzesi** olarak hizmet vermektedir (Resim: 3-15, Çizim: 2-5).

Doğu-batı doğrultulu ve kompleks düzende iki binanın bir bütün olarak algılandığı Osmanlı Binası Genel Müdürlüğü Binası'nın, içeriden de biri birinin özelliklerini tekrar eden iki bölümden oluştuğu görülür. Batı kısım, Merkez Bankası'nca 1925 yılında satın alınarak bir takım değişiklikler yapıldığı için özgünlüğünü epeyce yitirmiştir. Ayrıca izin verilmediği için detaylı bir inceleme imkânı da yoktur. Biz özgünlüğünü koruyan Osmanlı Bankası Genel Müdürlük Binasını tanıtacağız.

Altaki iki bodrum katıyla beraber toplam altı katlı olarak tasarlanmış olan bina, cephe düzeni itibarıyla doğu ile batı mimarlığının sentezi durumundadır. Yapının kuzeyindeki giriş cephesinde batı mimarisi, Haliç'e bakan güney cephesinde ise Osmanlı mimari öğelerinin kullanımı eklektik bir üslubun ortaya çıkmasına neden olmaktadır.

Voyvoda Caddesi'ne bakan kuzey cepheden girilen birinci bodrum katı ile zemin katı, Osmanlı Bankası Merkez Şubesi'nin kullanım alanlarıdır. Bürolara bölünen birinci bodrum katın, mimari açıdan önemli bir özelliği yoktur. Açık büro sistemine göre düzenlenmiş zemin kata, geniş mermer merdivenle yarım kat çıkılarak ulaşılan giriş holünden geçilebilmektedir. Giriş holünün tam ekseninde yer alan, yaklaşık 7.00 x 10.00 m. boyutlarındaki geniş boşluk, birinci ve ikinci katta da devam ederek, zemin katın üst katlarla bütünleşmesine yardımcı olur. Son

Beyoğlu ve Galata çevreleri olmak üzere, İstanbul'un pek çok semtinde cami'den çeşmeye, otel'den konağa, saray'dan kasıra kadar hemen her türde eseri bulunmaktadır. Vallaury'nin 1895'lerden sonraki, tasarımlarında Osmanlı mimarisinin, özellikle Türk konut mimarisinin etkileri sezilir. Alexandre Vallaury'nin mezarı, Feriköy Latin Katolik Mezarlığı'ndaki aile mezarlığındadır.

¹⁰ Bkz. N. YILDIRAN, "Dış Borçlanmada 33 Yıllık Birliktelik ve Doğu-Batı Ekseninde Bir İkiz Bina: Tütün Rejisi ve Bank-ı Osmani-i Şahane", **Osman Hamdi Bey ve Dönemi**, İstanbul 1993, s.41-53.; A. NASIR, **Türk Mimarlığında Yabancı Mimarlar**, (İ.T.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü Basılmamış Doktora Tezi), İstanbul 1991.; M. S. AKPOLAT, **Fransız Kökenli Levanten Mimar Alexandre Vallaury**, (Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Basılmamış Doktora Tezi), Ankara 1991.; E. ELDEM, **Bankalar Caddesi : Osmanlıdan Günümüze Voyvoda Caddesi**, İstanbul 2000.; A. AUTHEMAN, **Osmanlı Bankasının Tarihçesi**, İstanbul 1988.

yıllarda yapılan, doğusu açık “U” şeklindeki galeri katına ise kuzeydoğu köşedeki iki kanatlı beton bir merdivenle ulaşılmaktadır.

Zemin kattan birinci katın geniş ölçülerdeki hol kısmına, kuzeybatı köşede yer alan mermer merdivenle ya da merdivenin hemen bitişiğindeki asansörle ulaşılır. Holün doğusundaki dikdörtgen açıklığı, üç taraftan revaklı bir koridor çevreler. Bu katta yer alan değişik ölçülerdeki bürolar, birer kapıyla bu koridora açılırlar. İkinci ve üçüncü kata çıkan üç kollu merdiven bu kattaki holün kuzeybatı köşesinden başlamaktadır. Bu katta, boşluğu kuşatan revakın uzun kenarlarında eşit ölçülerde beş adet, kısa kenarlarında ise ortadaki daha geniş olmak üzere üç adet açıklık mevcuttur. Dikdörtgen kesitli ahşap destekler, en üstte yatay elemanlarla birbirlerine bağlanırlar. Bu dikdörtgen boşluk, ahşaptan bir parmaklıkla da kuşatılmış durumdadır.

Boşluğun doğu-batı eksenine yerleştirilen üç kollu merdiven, diğerlerine göre daha simetrik bir düzen sergileyen ikinci kata ulaştırır. Bu katta da birinci katta olduğu gibi bürolar, boşluğun etrafındaki revaklı koridora açılmaktadırlar. Bu kattaki revakın ahşap destekleri, sepet kulpu kemerlerle birbirine bağlanır. Zemin katın tavanından başlayan dikdörtgen boşluk, bu katın tavanında kare formlu opal camlarla kapatılır. Tavan, kuzey-güney doğrultusunda uzanan, alt kattaki revak desteklerinin eksenlerine gelen dört girişle beş dikdörtgen parçaya bölünür.

Üçüncü kat, alttaki iki kata göre daha yalın tutulmuştur. Burada da bürolar boşluğun etrafındaki koridora açılırlar. Üçüncü kata benzer tasarım özelliği gösteren dördüncü kat, zemin kattaki asma katla birlikte sonradan yapılmıştır.

Yapının **neorönesans** ve **neoklasik** üslupta düzenlenmiş **kuzey cephesi** ile Osmanlı mimarlık öğelerini barındıran **güney cephesi** bir ikilem oluşturmaktadır. Doğu ve batı cephele ise, batılı anlayışta fakat sade bir formda ele alınmışlardır.

Kuzey cephede, zemin katla bodrum katın duvarı, büyük boyutlu ve bosajlı dikdörtgen taşlarla **rönesans** mimarisinin, alt katlarda kullanılan bosajlı duvar tekniğini akla getirir. Bodrum katla zemin kat arasındaki geniş silmeden oluşan kuşak, tüm cepheyi kuşatır. Bu katta yer alan giriş kapısı, verev yerleştirilmiş bosajlı taşlardan oluşan düz bir atkıyla nihayetlendir. Kuzey cephenin zemin katında yer alan dikdörtgen formlu pencereler, üçlü düzenleme gösterirler. İlk ve ikinci katın dikdörtgen formlu pencereleri, neoklasik üslupta ele alınmışlardır. Plasterlerle kuşatılan dikdörtgen formlu pencerelerin yanlarındaki **korint** başlıklı sütunlar, katlar boyunca devam eder. Sütunlar arasında alt katta, ortadaki ikisi bir alınlıkla biten yan yana dört pencere vardır. Üstte, geniş silmenin altında alttakiler ile aynı büyüklükte dikdörtgen formlu dört pencere daha bulunmaktadır.

Üçüncü katın kuzey cephesinde, beşli pencere grupları, kabartma ikili **grifonlardan** oluşan panolar halindeki alınlıklar ile dönüşümlü olarak kullanılmıştır. Yapının cephesi, üstte taş konsollarla desteklenen bir saçak ve onun üzerine sonradan ilave edilmiş bir katla biter.

Yapının Haliç'e bakan güney cephesi, **klasik** ve **barok** üslupta yapılmış, geniş Osmanlı saçakları ve cumbaları ile diğer cepheden ayrılır. Birinci kat pencerelerinin üstünde yer alan ikili ahşap payandalarla desteklenen saçak, ortadaki küçük bir ara ile tüm cephede devam eder. İkinci katta, ortada ahşap konsollarla desteklenen geniş saçaklı bir cumba yer almaktadır. Üçüncü katta da, köşelerde ahşap konsollarla desteklenen geniş saçaklı birer cumba bulunmaktadır. Cumbaların yanlarındaki bölümlerin çatısı, Barok etkili dalgalı saçaklara sahiptir. Cephenin ortasında en üstte, diğer tüm bölümlerden daha yüksek bir kule bulunmaktadır. Cephede yuvarlak rönesans kemerleri içerisinde, eş büyüklükte yuvarlak formu üç pencere yer almaktadır. Kule, dendanlarla sonlanır.

Osmanlı Bankası Genel Müdürlük Binası, özellikle iç mekânlardaki mermer ve ahşap işçilik açısından dikkat çeker. Giriş holündeki geniş merdiven ile birinci kattan başlayıp üçüncü kata kadar devam eden mermer merdiven, özenli bir işçilik sergilemektedir. Giriş holünü örten kasetli tavan, ahşap ve alçının birlikte kullanıldığı bir bezeme elemanı olarak dikkat çeker. Birinci ve ikinci katın ortasındaki dikdörtgen boşluğun çevresini kuşatan sütunlar, kemerler ve korkuluklar da itinalı bir işçilikle ele alınmışlardır.

Alexandre Vallaury'nin 1895'li yıllara kadar gerçekleştirdiği yapılardaki iç mekan düzenlemesi ile, cephe düzenlemesi arasında tam bir uyum yoktur. Osmanlı Bankası Genel Müdürlüğü'nün plan ve iç mekân düzenlemesi açısından son derece titiz bir uygulama söz konusudur ancak, bu durumun cephelere yansımaları ve dışarıdan algılanması tam olarak sağlanamamıştır.

Alexandre Vallaury, doğu ve batı kaynaklı mimari bezeme öğelerini yapılarında bir arada kullanmıştır. Osmanlı Bankası'nda da olduğu gibi **Galata** ve **Pera**'daki yapılarında yüksek kabartma tekniğiyle yapılmış **mitolojik figürleri**, **barok madalyonları**, **meander motiflerini**, **dış sıralarını**, **gömme sütun** ve **plasterleri**, **akroterleri** ve **afinlikleri** kullanmıştır. Bezeme malzemesi olarak çoğunlukla **alçı**, **kartonpiyer**, **dökmé demir**, **mermer** ve **taşı** tercih etmiştir.

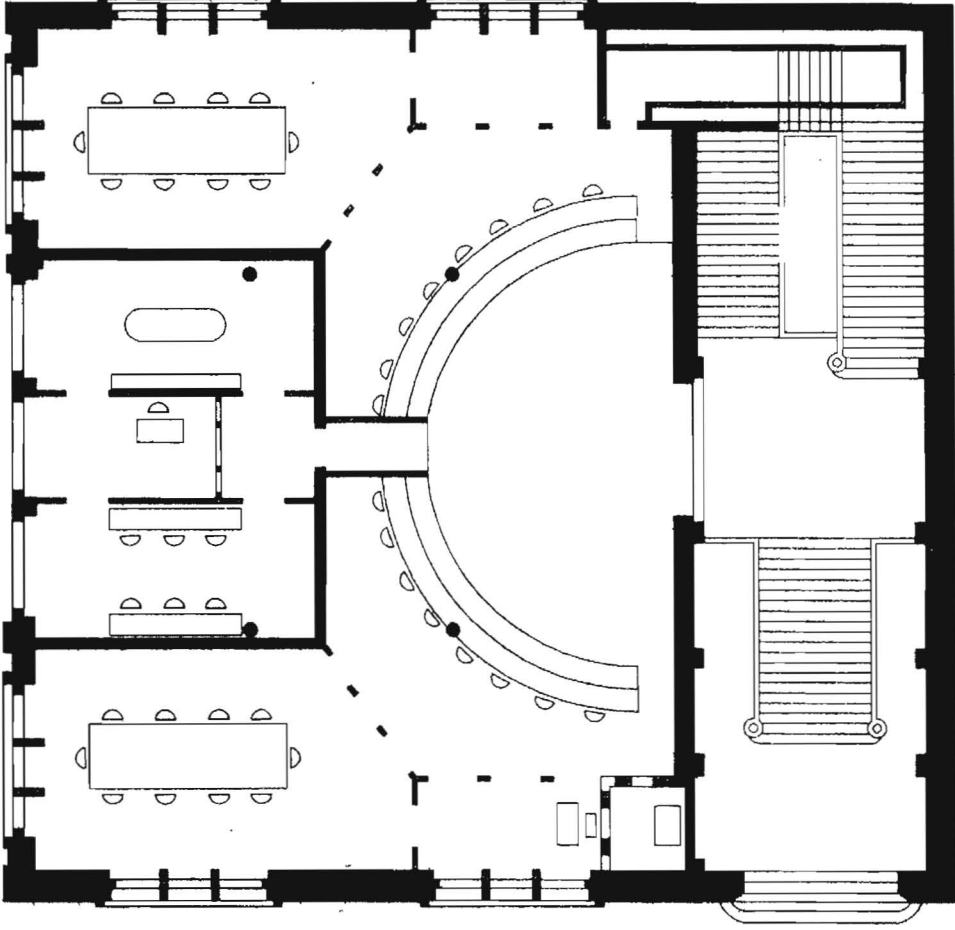
Yapıldığı dönemden günümüze kadar Galata'nın simgesi durumunda olan Osmanlı Bankası Genel Müdürlüğü Binası, başarılı iç mekân düzenlemesi, cepheleri, özellikle de içerideki kaliteli mermer işçiliği ile büyük bir önem taşımaktadır.

Beyoğlu Nergis Sokak'ta yer alan ve bugün **Galata Oteli** olarak bilinen 1895 tarihli **Décugis Evi**, "A.Vallaury Arte" imzasıyla, **Vallaury**'nin önemli eserlerinden biri olup, bodrum katıyla birlikte dört katlı olarak tasarlanmıştır. Decugis Evi de çok katlılık, **neoklasik**, **neorönesans** ve **neobarok** tarz cephe düzenlemesi bakımından Osmanlı Bankası ile benzer özellikler taşır. Cepheyi süsleyen grifon figürleri, Osmanlı Bankası'nın kuzey cephesindeki rölyeflerle aynı üslupta işlenmişlerdir.

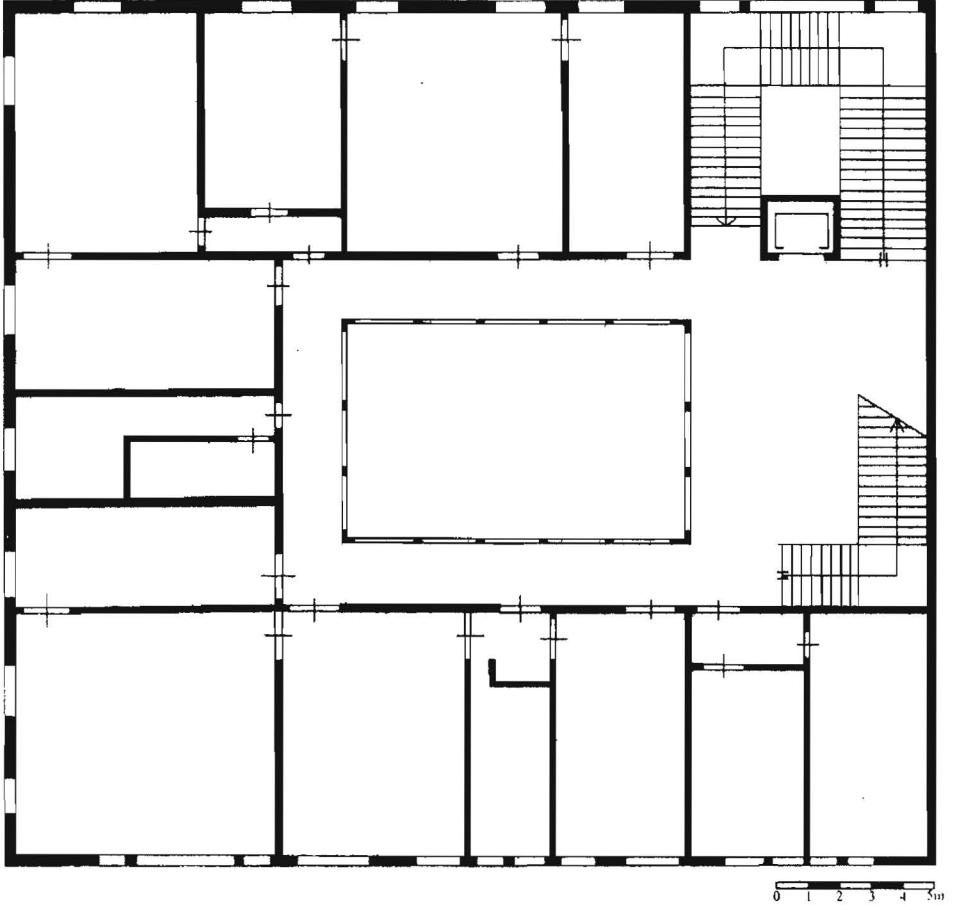
Vallaury'nin mimarlık eserlerinden biri olan **Osmanlı Bankası Eminönü Şubesi** (XIX. yy.), kasetli alçı tavanı ve mermer merdivenleri bakımından Osmanlı bankası Genel Müdürlük Binası ile aynı özelliktedir.

"A.Vallaury Architecte" imzasıyla, Vallaury'nin önemli eserlerinden biri olan Karaköy'deki **Ömer Abed Hanı** (XX. yüzyıl başları), geniş tutulmuş havalandırma ve aydınlık boşluğu ile Osmanlı Bankası Genel Müdürlük Binası'nın aydınlık boşluğunu hatırlatır. Söz konusu yapının, birinci katında yer alan dikdörtgen formulu pencere lentolarındaki **neoklasik** bezeme öğeleri, ikinci kat pencerelerinin üçgen formulu **neorönesans** alınlıkları, alınlıkları destekleyen **ion** başlıklı plasterleri, düzenleniş ve form itibarıyla Osmanlı Bankası Genel Müdürlük Binası'nın kuzey cephesiyle paralellik gösterir.

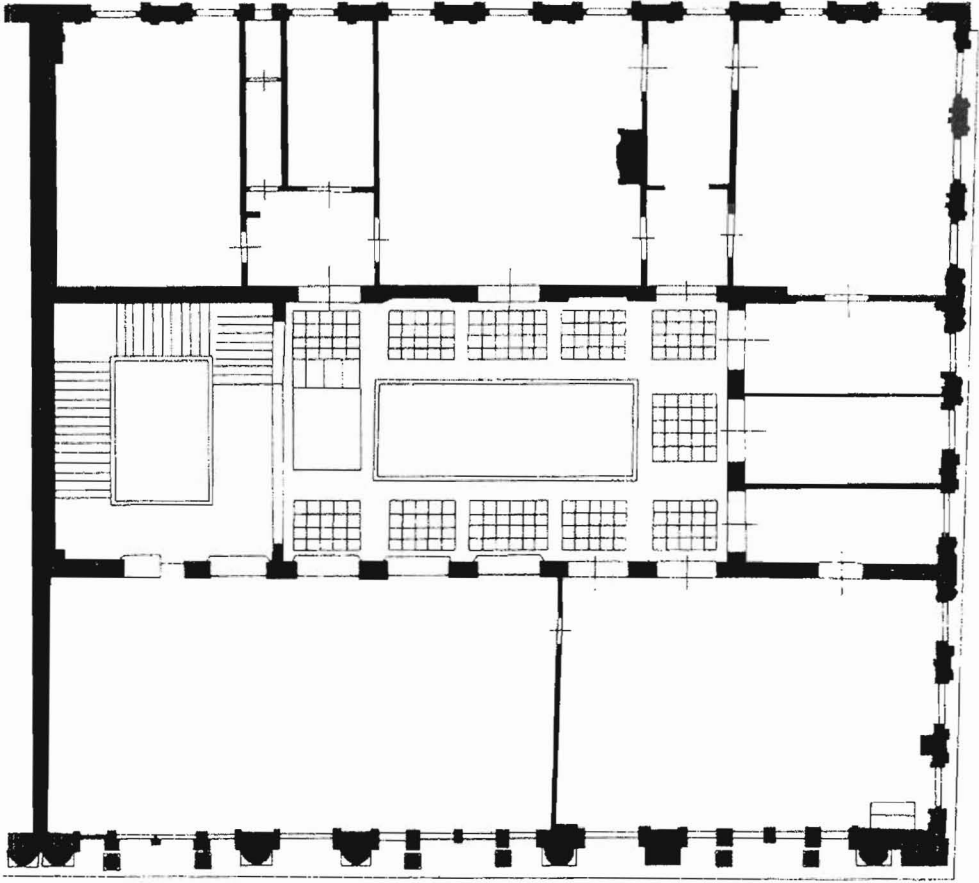
1882 tarihli **Sanayi-i Nefise Mektebi** (İstanbul Arkeoloji Müzeleri, Eski Şark Eserleri Bölümü), yüksek kabartma tekniğiyle işlenmiş insan başı rölyefleri, plasterleri, üçgen formulu **rönesans** alınlıkları, cepheyi en üstten kuşatan dekoratif taş konsolları ve cephenin daha dikkat çekici bir hal almasını sağlayan hayvan figürlü rölyefleriyle Vallaury'nin elinden çıktığını ve Osmanlı Bankası ile benzer öğeleri içeren cephe düzenine sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

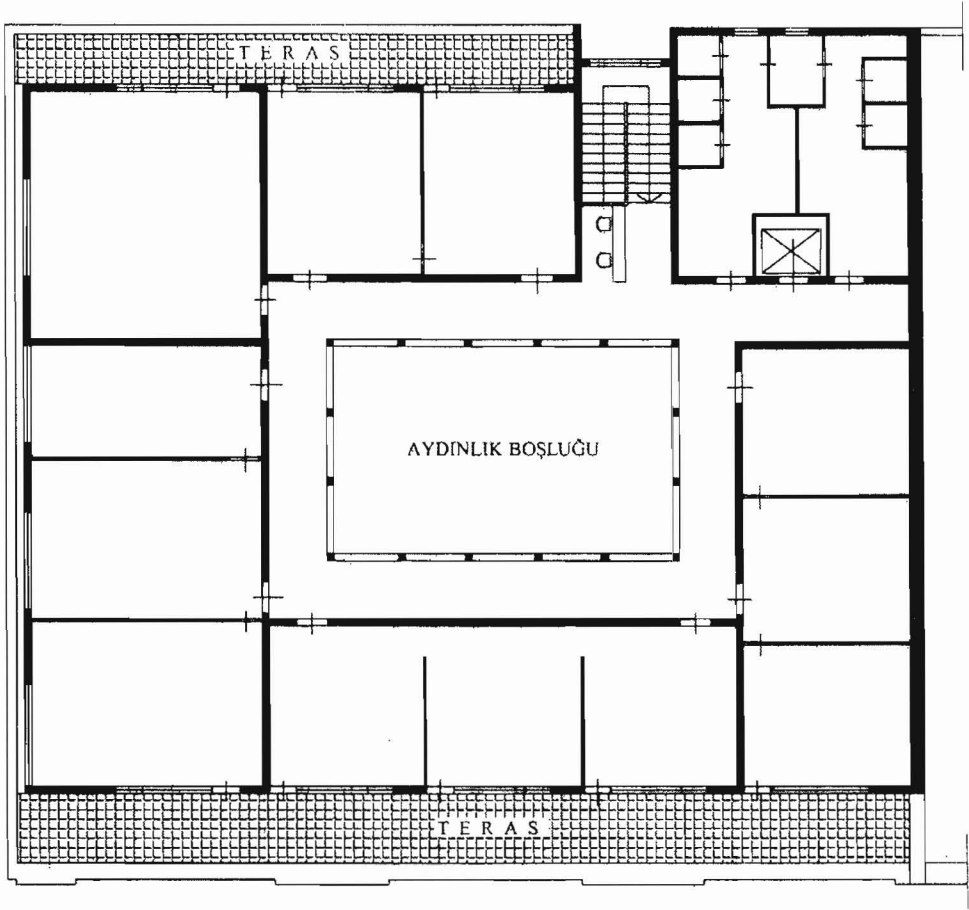
Çizim 1 : Alexandre Vallaurý'nin Kaleminden Osmanlı Bankası'nın Zemin Kat Planı
(Osmanlı Bankası Arşivi'nden İşlenerek)

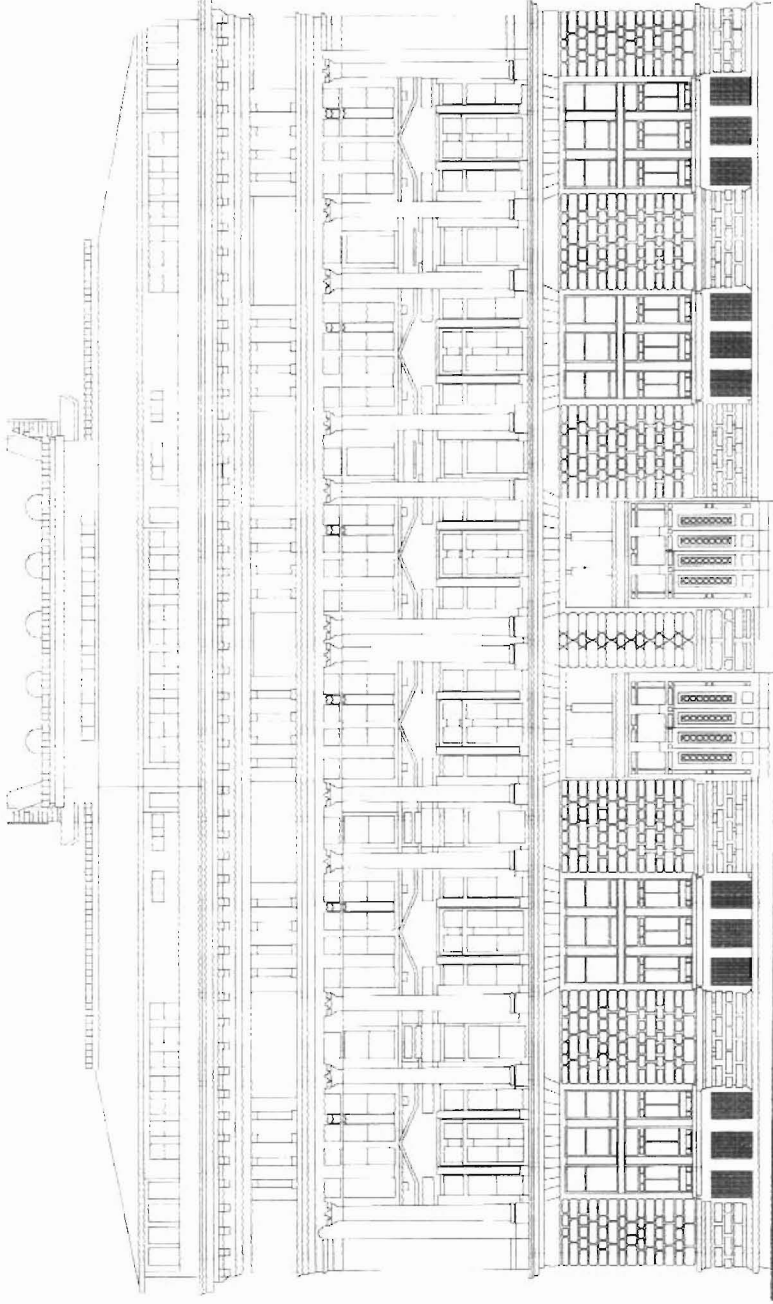
Çizim 2 : Osmanlı Bankası Kat Planı (Osmanlı Bankası Arşivi'nde İşlenerek)

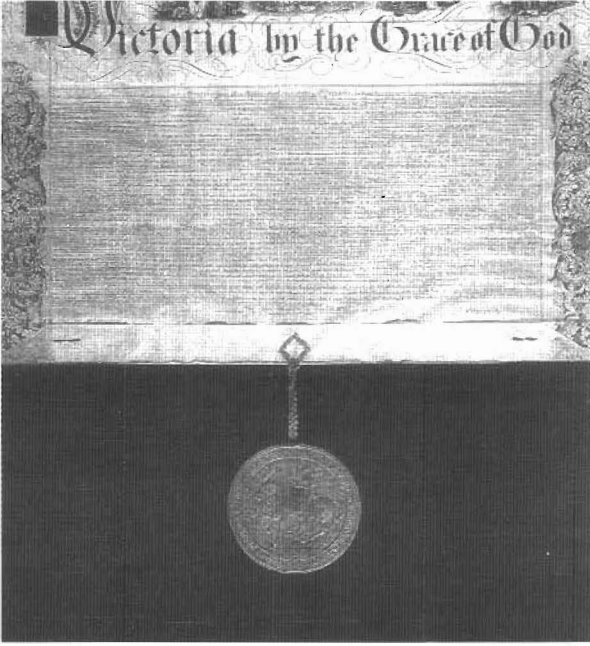
Çizim 3 : Osmanlı Bankası Binasının Merkez Bankası Tarafından Kullanılan Batı Kısmı
(Osmanlı Bankası Arşivi'den İşlenerek)

Çizim 4 : Osmanlı Bankası Teres Katı Planı (Osmanlı Bankası Arşivi'nden İşlenerek)

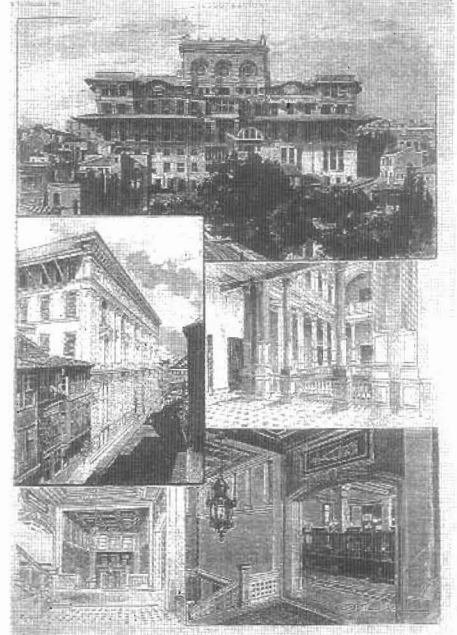
Çizim 5 : Osmanlı Bankası Kuzey Cephesi (Osmanlı Bankası Arşivi'nden İşlenerek)

Resim 1 : Osmanlı Bankası'nın Kraliçe Viktoria Tarfindan Verilen Kuruluş Fermanı (Royal Charter), 24 Mayıs 1856, (OBA.'dan)

Resim 2 : Osmanlı Bankası'nın İlk Hizmet Binası St. Pierre Hanı

Resim 3 : 1896 Yılında l'illustration Dergisinde Osmanlı Bankası, 5 Eylül 1896 (F. Eldem Koleksiyonu)

Resim 4 : Osmanlı Bankası'nın Kuzey Cephesi'nden

Resim 5 : Osmanlı Bankası'nın Kuzey Cephesi'nden

Resim 6 : Osmanlı Bankası Zemin Kat Girişi'nden

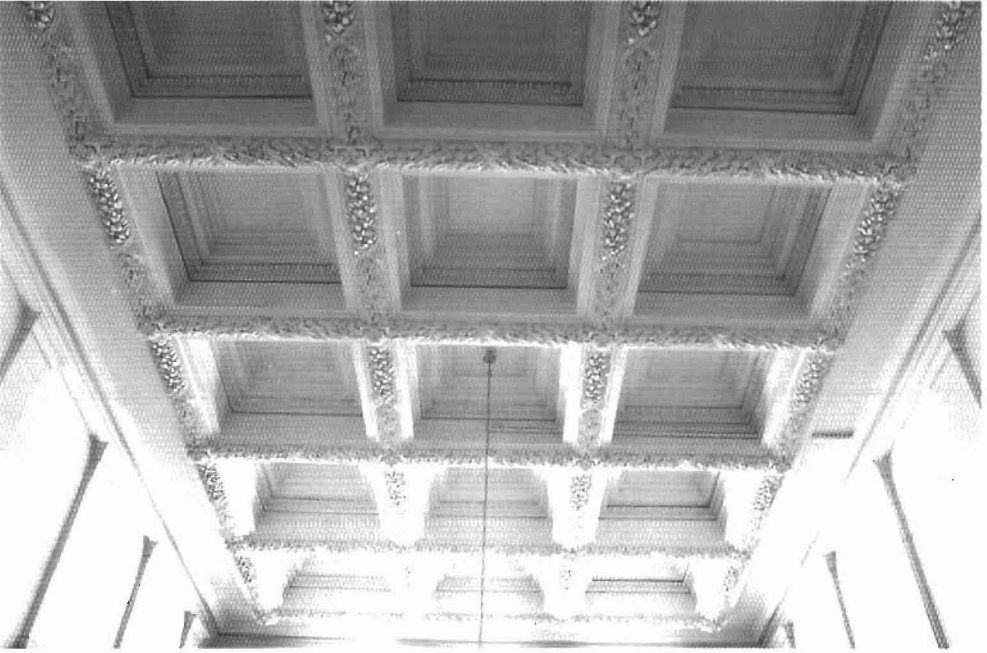
Resim 7 : Osmanlı Bankası Zemin Kattan

Resim 8 : Osmanlı Bankası Aydınlık Boşluğundan

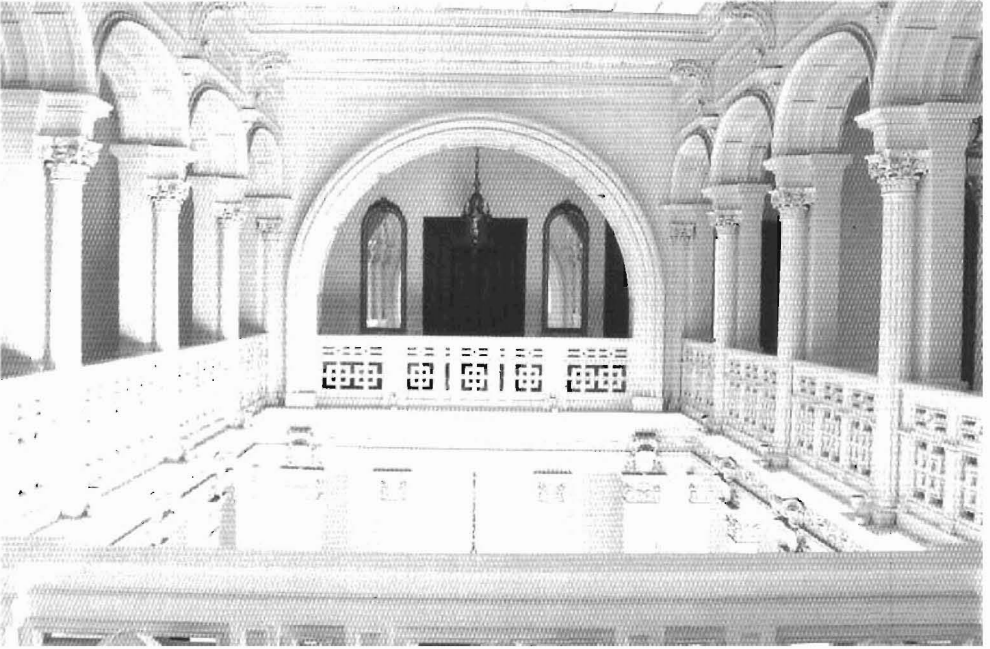
Resim 9 : Osmanlı Bankası Aydınlık Boşluğundan

Resim 10 : Osmanlı Bankası'ndan Kasetli Tavan

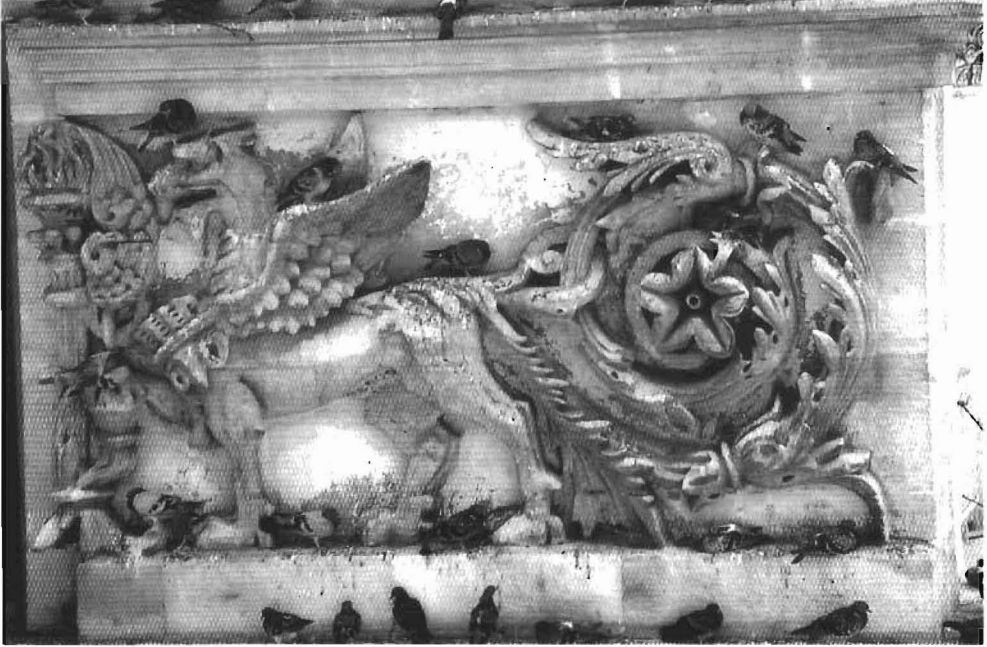
Resim 11 : Osmanlı Bankası'nda Katlara Çıkışı Sağlayan Mermer Merdiven

Resim 12 : Osmanlı Bankası'ndan

Resim 13 : Osmanlı Bankası Cephesindeki Üçgen Alınlıkların Rölyeflerinden

Resim 14 : Osmanlı Bankası Cephesindeki Rölyeflerden

Resim 15 : Osmanlı Bankası Güney Cephesinden